# ROZHODNUTÍ

## ROZHODNUTÍ RADY 2010/461/SZBP

**ze dne 26. července 2010**

**o podpoře činností Přípravné komise pro Organizaci smlouvy o všeobecném zákazu jaderných zkoušek (CTBTO) za účelem posílení jejích kapacit pro monitorování a ověřování a v rámci provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na čl. 26 odst. 2 a čl. 31 odst. 1 této smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Evropská rada přijala dne 12. prosince 2003 strategii EU proti šíření zbraní hromadného ničení (dále jen „strategie"), která v kapitole III obsahuje seznam opatření, jež mají být přijata v Unii i ve třetích zemích za účelem boje proti tomuto šíření.

(2) Unie tuto strategii aktivně uplatňuje a provádí opatření uvedená v kapitole III, zejména prostřednictvím uvolňování finančních zdrojů na podporu určitých projektů řízených mnohostrannými organizacemi, jako je prozatímní technický sekretariát Organizace Smlouvy o všeobecném zákazu jaderných zkoušek (dále jen „CTBTO").

(3) Dne 17. listopadu 2003 přijala Rada společný postoj 2003/805/SZBP o dosažení univerzality a posílení mnohostranných dohod v oblasti nešíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů ([1]). Uvedený společný postoj mimo jiné vyzývá k prosazování podpisu a ratifikace Smlouvy o všeobecném zákazu jaderných zkoušek (dále jen „CTBT").

(4) Signatářské státy CTBT se rozhodly zřídit přípravnou komisi s vlastní právní subjektivitou, která postavení jako mezinárodní organizace, jejímž úkolem bude provádět CTBT až do zřízení CTBTO.

(5) Brzký vstup CTBT v platnost, dosažení její univerzality a posílení systému Přípravné komise pro CTBTO pro monitorování a ověřování jsou významnými cíli strategie. Jaderné zkoušky provedené Korejskou lidově demokratickou republikou v říjnu roku 2006 a v květnu roku 2009 v této souvislosti ještě hlouběji zdůraznily důležitost co nejrychlejšího vstupu CTBT v platnost a potřebu urychleného vybudování a posílení systému CTBTO pro monitorování a ověřování.

(6) Přípravná komise pro CTBTO se zabývá určováním způsobů, kterými by mohl být její ověřovací systém co nejlépe posílen, včetně rozvoje kapacit pro monitorování vzácných plynů a úsilí o plnou integraci signatářských států zapojených do provádění ověřovacího systému.

(7) V rámci provádění strategie přijala Rada tři společné akce na podporu činností Přípravné komise pro CTBTO: společnou akci 2006/243/SZBP ze dne 20. března 2006 ([2]) v oblasti odborné přípravy a budování kapacity a společné akce 2007/468/SZBP ze dne 28. června ([3]) a 2008/588/SZBP ze dne 15. července 2008 ([4]) za účelem posílení kapacit jejích systému pro monitorování a ověřování.

(8) Tato podpora Unie by měla být i nadále poskytována.

(9) Přípravné komisi pro CTBTO by proto mělo být svěřeno technické provádění tohoto rozhodnutí,

([1]) Úř. věst. L 302, 20.11.2003, s. 34.

([2]) Úř. věst. L 88, 25.3.2006, s. 68.
([3]) Úř. věst. L 176, 6.7.2007, s. 31.
([4]) Úř. věst. L 189, 17.7.2008, s. 28.

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

*Článek 1*

1. V zájmu zajištění nepřetržitého a praktického provádění určitých součástí strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení (dále jen „strategie“) podporuje Unie činnosti Přípravné komise pro Organizaci Smlouvy o všeobecném zákazu jaderných zkoušek (CTBTO) za účelem dosažení těchto cílů:

— posílit kapacitu systému CTBTO pro monitorování a ověřování, kromě jiného v oblasti detekce radionuklidů,

— posílit kapacitu signatářských států CTBT, aby mohly plnit své povinnosti ověřování uložené CTBT a aby mohly plně využít výhod vyplývajících z účasti v systému CTBT.

2. Projekty, které mají být podporovány ze strany Unie, sledují tyto konkrétní cíle:

a) zlepšit provoz a udržitelnost systému Přípravné komise pro CTBTO pro monitorování a ověřování;

b) posílit ověřovací kapacity Přípravné komise pro CTBTO v oblastech inspekcí na místě a monitorování a ověřování vzácných plynů za účelem detekce a identifikace možných jaderných výbuchů;

c) poskytnout technickou pomoc zemím v Africe, Latinské Americe a v Karibské oblasti zaměřené na plnou integraci signatářských států do systému CTBTO pro monitorování a ověřování.

Uvedené projekty budou uskutečňovány tak, aby byly přínosné pro všechny signatářské státy CTBT.

Podrobný popis těchto projektů je uveden v příloze.

*Článek 2*

1. Za provádění tohoto rozhodnutí odpovídá vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (dále jen „vysoký představitel“).

2. Za technické provádění projektů uvedených v čl. 1 odst. 2 odpovídá Přípravná komise pro CTBTO.

3. Přípravná komise pro CTBTO plní své úkoly na odpovědnost vysokého představitele. Za tímto účelem uzavře vysoký představitel s Přípravnou komisí pro CTBTO potřebná ujednání.

*Článek 3*

1. Finanční referenční částka pro provádění projektů uvedených v čl. 1 odst. 2 činí 5 280 000 EUR.

2. Výdaje financované částkou stanovenou v odstavci 1 jsou spravovány v souladu s postupy a pravidly, kterými se řídí souhrnný rozpočet Unie.

3. Na řádné používání příspěvku Unie uvedeného v odstavci 1 tohoto článku dohlíží Evropská komise. Za tímto účelem uzavře s Přípravnou komisí pro CTBTO finanční dohodu. Finanční dohoda stanoví, že Přípravná komise pro CTBTO zajistí viditelnost příspěvku Unie úměrně k jeho výši.

4. Komise usiluje o uzavření finanční dohody uvedené v odstavci 3 co nejdříve po vstupu tohoto rozhodnutí v platnost. O jakýchkoli obtížích v tomto procesu a o dni uzavření uvedené finanční dohody informuje Radu.

*Článek 4*

Vysoký představitel informuje Radu o provádění tohoto rozhodnutí na základě pravidelných zpráv, které vypracuje Přípravná komise pro CTBTO. Tyto zprávy tvoří základ hodnocení prováděné Radou. Evropská komise poskytuje informace o finančních aspektech projektů uvedených v čl. 3 odst. 3.

*Článek 5*

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí.

Pozbývá platnosti 18 měsíců ode dne uzavření finanční dohody uvedené v čl. 3 odst. 3 nebo uplynutím šesti měsíců ode dne přijetí, nebude-li finanční dohoda v této lhůtě uzavřena.

V Bruselu dne 26. července 2010.

*Za Radu*

*předseda*

S. VANACKERE

*PŘÍLOHA*

**Podpora Evropské unie pro činnosti Přípravné komise pro Organizaci smlouvy o všeobecném zákazu jaderných zkoušek (CTBTO) za účelem posílení jejích kapacit pro monitorování a ověřování a v rámci provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení**

I. ÚVOD

Vybudování řádně fungujícího systému Přípravné komise pro CTBTO pro monitorování a ověřování je zásadním prvkem přípravy provádění CTBT, jakmile uvedená smlouva vstoupí v platnost. Rozvoj kapacit Přípravné komise pro CTBTO v oblasti monitorování vzácných plynů je důležitým nástrojem, který umožňuje posoudit, zda zpozorovaný výbuch byl jadernou zkouškou či nikoli. Operativnost a výkonnost systému CTBTO pro monitorování a ověřování kromě toho závisí na přispění všech signatářských států CTBT. Proto je důležité, aby signatářské státy měly možnost se systému CTBTO pro monitorování a ověřování plně účastnit a přispívat k němu.

Unie poskytne podporu čtyřem projektům, které sledují tyto cíle:

a) zlepšit provoz a udržitelnost sítě pomocných seizmických stanic v rámci Mezinárodního monitorovacího systému (IMS) CTBT;

b) zlepšit ověřovací systém CTBT prostřednictvím posílené spolupráce s vědeckou obcí;

c) poskytnout technickou pomoc signatářským státům v Africe, Latinské Americe a v Karibské oblasti, která by jim umožnila plnou účast na provádění ověřovacího systému CTBTO a přispívání k němu;

d) vyvinout systém inspekcí na místě, schopného odhalit vzácné plyny.

Vyhlídky na vstup CTBT v platnost se díky příznivějšímu politickému prostředí zlepšily. Vzhledem k této nové dynamice je v nadcházejících letech zapotřebí klást okamžitě zvýšený důraz na dokončení tvorby ověřovacího systému CTBT i na zajištění jeho připravenosti a provozní kapacity. Jaderné zkoušky oznámené Korejskou lidově demokratickou republikou (KLDR) v říjnu roku 2006 a v květnu roku 2009 nejen ukázaly, že je důležité jaderné zkoušky zakázat s univerzální platností, ale také zdůraznily potřebu urychleného vybudování ověřovacího systému, jímž by se dodržování takového zákazu monitorovalo. Plně provozuschopný a důvěryhodný ověřovací systém CTBT poskytne mezinárodnímu společenství spolehlivé a nezávislé prostředky, jimiž bude možno zajistit, aby uvedená norma byla dodržována.

Prostřednictvím společných akcí 2006/243/SZBP, 2007/468/SZBP a Rady 2008/588/SZBP zaměřila Evropská unie pozornost na posilování klíčových prvků kapacit CTBT pro ověřování v oblastech detekce vzácných plynů a inspekcí na místě, jakož i odborné přípravy a technické pomoci. Stávající návrh vychází z projektů dosavadních společných akcí, avšak zvláštní pozornost věnuje prvkům, jež kapacity CTBT pro ověřování posilují udržitelným způsobem. Tato skutečnost má zvláštní význam v souvislosti s blížícím se vstupem dotyčné smlouvy v platnost, v jehož okamžiku musí být ověřovací systém plně funkční.

Důležitým milníkem při hodnocení provozní připravenosti ověřovacího systému bude při vstupu smlouvy v platnost zachování nejvyšší možné úrovně dostupnosti údajů pro účely ověřování v rámci Mezinárodního monitorovacího systému (IMS). Projekt I se tudíž systémově zaměřuje na provoz a udržitelnost sítě pomocných seizmických stanic v rámci IMS.

Projekt II se zaměřuje na klíčovou otázku zachování vědecké a technologické důvěryhodnosti ověřovacího systému CTBT z dlouhodobého hlediska. Jejím cílem je zajistit, aby vědecký a technologický pokrok v některých konkrétních oblastech, jež s ověřováním v rámci CTBT souvisejí, byl v požadavcích na ověřování v rámci CTBT zakotven a používán. Projekt III přímo navazuje na odbornou přípravu a technickou pomoc související s projekty společné akce 2008/588/SZBP v Africe a bude rozšířena na některé státy Latinské Ameriky a Karibské oblasti. Projekt IV se zaměřuje na posílení kapacit CTBT pro inspekce na místě prostřednictvím dalšího rozvoje systému inspekcí na místě, schopného odhalit vzácné plyny (radioaktivní xenon).

Čtyři projekty zaměřené na podporu činností Přípravné komise pro Organizaci Smlouvy o všeobecném zákazu jaderných zkoušek (CTBTO) budou prováděny a řízeny jejím prozatímním technickým sekretariátem.

II. POPIS PROJEKTŮ

*Projekt I: Zlepšení provozu a udržitelnosti sítě pomocných seizmických stanic v rámci Mezinárodního monitorovacího systému (IMS) CTBT*

Souvislosti

1. Protože je zapotřebí zvýšit úsilí o připravenost ověřovacího systému CTBT ke dni vstupu CTBT v platnost, je nanejvýš důležité zajistit maximální možné úrovně provozu a udržitelnost sítě pomocných seizmických stanic. Cílem tohoto projektu je tudíž shromáždit pro každé zařízení sítě pomocných seizmických stanic nezbytné údaje a podmínky udržitelnosti, aby bylo možno zvýšit míru jejich udržitelnosti na úroveň stanovenou technickými a provozními požadavky.

2. V bodě 8 části I protokolu k CTBT se stanoví, že: „Pro účely doplnění hlavní sítě poskytuje pomocná síť 120 stanic na vyžádání informace mezinárodnímu datovému centru, a to přímo nebo prostřednictvím vnitrostátního datového centra. (…) Pomocné stanice splňují technické a provozní požadavky stanovené v Operační příručce seizmologického monitorování a mezinárodní výměny seizmologických údajů. Údaje pomocných stanic si může kdykoli vyžádat mezinárodní datové centrum a tyto údaje se okamžitě zpřístupní prostřednictvím internetového připojení.“ Pomocné seizmické stanice musejí splňovat v zásadě stejné technické a provozní požadavky jako hlavní seizmické stanice.

3. Běžné náklady spojené s provozem a údržbou pomocných seizmických stanic, včetně fyzického zabezpečení daného zařízení, nese stát, jenž je za tyto stanice odpovědný. V případě pomocných seizmických stanic umístěných v rozvinutých zemích nebo ve stanicích jimi provozovaných s touto skutečností není spojený žádný problém. Značný problém však nastává, pokud jde o 36 certifikovaných pomocných seizmických stanic v rámci IMS, jež jsou umístěny v rozvojových zemích. Mnohé z těchto stanic jsou v provozu již řadu let a nainstalovanému zařízení nyní končí životnost.

Rozsah projektu

4. Hlavním cílem tohoto projektu je pomoci místním orgánům ve zlepšování provozu a udržitelnosti sítě pomocných seizmických stanic v rámci IMS. To zahrnuje:

— hodnocení aktuálního stavu certifikovaných pomocných seizmických stanic,

— návštěvy stanic, během nichž proběhne kalibrace systému,

— doplňující odborná příprava místních provozovatelů stanic poskytovaná na místě, je-li to proveditelné,

— posílení infrastruktury a zabezpečení, je-li to nezbytné,

— výměna záložních energetických systémů, je-li to nezbytné,

— výměna/obnova zastaralého vybavení.

Provozní náklady stanic nebudou z tohoto projektu hrazeny.

5. Při výběru pomocných seizmických stanic pro tento projekt mají prioritu:

— pomocné seizmické stanice v rámci IMS, jež jsou v současné době certifikovány a jež se nacházejí v rozvojové zemi nebo v zemi v procesu transformace,

— pomocné seizmické stanice, jež v současné době nejsou schopny plnit svůj účel,

— pomocné seizmické stanice, jež v brzké době nebudou schopny plnit svůj účel, a

— pomocné seizmické stanice, jež byly určeny jako případné náhrady hlavních seizmických stanic v rámci IMS.

6. První fáze projektu bude sestávat z návštěv stanic za účelem hodnocení jejich aktuálního stavu a potřeb z hlediska údržby a za účelem provedení nezbytných opatření údržby vybavení a infrastruktury. Definitivní seznam stanic vyžadujících v budoucnu další práci bude k dispozici až poté, co tyto návštěvy proběhnou. Bude-li to možné, dojde během první fáze rovněž k výměnám vybavení, záložních energetických systémů, zabezpečení a infrastruktury, aby se zajistila připravenost stárnoucích pomocných seizmických stanic ke vstupu CTBT v platnost.

7. Ve druhé fázi, navazující na úvodní návštěvy pomocných seizmických stanic vyžadujících okamžitou pozornost, bude vypracován podrobnější seznam stanic, u nichž bude v budoucnu zapotřebí dalších prací. Tento seznam bude vytvořen jako výstup první fáze a bude obsahovat podrobnosti týkající se nezbytných výměn vybavení, záložních energetických systémů, zabezpečení a infrastruktury, jež jsou nezbytné, aby se zajistila připravenost stárnoucích pomocných seizmických stanic ke dni vstupu CTBT v platnost. V rámci této fáze se uskuteční řada cílených návštěv místních orgánů ve státech, kde jsou pomocné seizmické stanice umístěny, aby se zvýšilo povědomí těchto států ohledně jejich povinností plynoucích ze smlouvy, pokud jde o provoz a údržbu pomocných stanic, a aby byl poskytnut podnět k vytvoření nezbytných vnitrostátních podpůrných struktur a zdrojů.

8. Pro provozovatele pomocných seizmických stanic budou uspořádány dva cílené praktické semináře. Počítá se s konáním jednoho z nich v Jižní Americe a druhého v Africe nebo v Asii.

9. Výsledkem a očekávaným přínosem tohoto projektu bude zlepšení kapacity, spolehlivosti a dlouhodobé udržitelnosti sítě IMS.

Přínosy a výsledky

10. Předpokládanými přínosy budou stanice s moderním, dobře fungujícím vybavením, jež jsou udržovány na nejvyšší možné míře dostupnosti údajů, díky čemuž se ověřovacímu systému dostane dlouhodobé vědecké a technologické důvěryhodnosti. Pomoc v podobě vybavení i odborné přípravy zajistí, aby provozovatelé stanic byli schopni udržovat a provozovat své stanice na úrovni předpokládané u IMS, a to s přihlédnutím k dlouhodobé udržitelnosti a kvalitě údajů.

11. Vysokému představiteli bude předložena závěrečná zpráva, jež bude obsahovat:

— seznam navštívených pomocných seizmických stanic a provedená opatření,

— náklady vynaložené na jednotlivé stanice,

— seznam všech navštívených místních orgánů a shrnutí dohodnutých budoucích opatřeních,

— seznam všech zpráv o problémech a zpráv o podniknutých cestách (jež budou přiloženy k závěrečné zprávě jako přílohy).

*Projekt II: Zlepšení ověřovacího systému CTBT prostřednictvím posílené spolupráce s vědeckou obcí*

Souvislosti

12. Vzhledem k vysokému tempu vědeckého a technologického pokroku je pro Přípravnou komisi CTBTO hlavní výzvou, aby i nadále držela krok s nejnovějším vědeckým vývojem v oblastech, jež jsou pro CTBT zásadní, a aby tento vývoj pravidelně posuzovala ve vztahu ke svému ověřovacímu mandátu. Pro zachování důvěryhodnosti ověřovacího systému CTBT je zásadní udržet se v okamžiku vstupu smlouvy v platnost (a i po něm) v čele úsilí, jež je v oblasti ověřování vyvíjeno.

13. CTBT se opírá o využití nejmodernějších vědeckých a technologických prostředků ve větší míře než kterákoli jiná mezinárodní smlouva o kontrole zbraní. Všechny složky jedinečného ověřovacího systému CTBT – Mezinárodní monitorovací systém (IMS) s celosvětovou sítí sestávající ze 337 monitorovacích zařízení, mezinárodní datové centrum (IDC) analyzující rozsáhlé množství údajů, jakož i systém inspekcí na místě, jenž využívá řadu komplexních technologií – jsou závislé na nepřetržitém vědeckém a technologickém vývoji a na těsných vztazích a součinnosti s vědeckou obcí.

14. CTBT a protokol k ní stanoví jednoznačný mandát, podle něhož má CTBTO zlepšovat své ověřovací technologie, přičemž se každý stát, jenž je stranou smlouvy, vyzývá, aby „… spolupracoval s CTBTO a s ostatními státy, jež jsou stranami smlouvy, na zlepšování ověřovacího systému …“ (čl. IV odst. 11 CTBT) a mezinárodní datové centrum se vyzývá, aby „… průběžně posilovalo své technické kapacity …“ (část I bod 18 písm. b) protokolu k CTBT).

15. Prozatímní technický sekretariát inicioval brzy na jaře roku 2008 projekt mezinárodních vědeckých studií, jehož cílem je vyhodnotit kapacitu a připravenost ověřovacího systému CTBT a určit, v kterých oblastech by vědecký a technologický vývoj mohl posílit kapacity a zvýšit účinnost a účelnost postupů přípravného technického sekretariátu. Výsledkem širokého zapojení odborné a vědecké obce v rámci Mezinárodní konference vědeckých studií ISS09 byla řada návrhů, jak zlepšit ověřovací kapacity za využití nejmodernějších technologií a postupů.

16. V návaznosti na ISS09 pracuje prozatímní technický sekretariát na využití těchto myšlenek a návrhů při konkrétních zlepšeních svých postupů a na prozkoumání ověřovacího potenciálu nových metod. Za vedení prozatímního technického sekretariátu se za účasti široké vědecké obce konají cílené praktické semináře, jejichž cílem je rozvinout některé ze slibných myšlenek z ISS09. Uzavírají se smlouvy na vývoj nových a inovativních postupů stanovených během uvedených seminářů a buduje se virtuální středisko pro využití dat (vDEC), jež by mělo být platformou pro vývoj a testování těchto postupů. Případná zlepšení a inovace týkající se ověřování a plynoucí ze smluvně upravené činnosti budou předmětem návrhů předložených k projednání orgánů Přípravné komise pro CTBTO odpovědným za tvorbu politik (dále jen „orgány odpovědně za tvorbu politik“).

Cíle

17. Cílem tohoto projektu je zlepšení ověřovacího systému CTBTO prostřednictvím podpory široké účasti externí vědecké a odborné obce:

— na hodnocení stávajících kapacit ověřovacího systému CTBTO,

— na přispívání k vývoji technologií, jež v tomto rámci dosud nebyly plně prozkoumány, a

— na zajištění pevného vědeckého a technického základu pro posuzování dlouhodobých potřeb pro zajištění ověřitelnosti CTBT.

Oblast působnosti

18. Tento projekt zahrnuje tyto tři úkoly:

— vytvořit rámec pro strukturovanou spolupráci s externí odbornou a vědeckou obcí na podporu nových projektů a inovací prospěšných pro ověřovací kapacity CTBT,

— stanovit oblasti, v nichž bude případný dopad cílených činností výzkumu a vývoje zásadní pro posílení účinnosti a účelnosti ověřovacího systému, a

— vypracovat technické postupy, které budou moci být předloženy orgánům odpovědným za tvorbu politik k projednání.

19. Tyto úkoly budou naplňovány prostřednictvím cílených praktických seminářů, kde budou projednány a stanoveny oblasti s nejvyšším potenciálem ověřování v rámci CTBT, a dále prostřednictvím financování vývoje a testování těchto metod pro možné využití v rámci ověřovacího systému. Díky virtuálnímu střediska pro využití dat bude posíleno zapojení vědecké a odborné obce a zajištěn přístup k údajům a zdrojům informačních technologií na podporu projektů.

20. V rámci ISS09 došlo k přezkumu kapacit ověřovacího systému CTBT. V současné době přípravný technický sekretariát shromažďuje a hodnotí informace a výsledky výzkumu, jež byly v rámci ISS09 předloženy a jež budou tvořit základ tohoto projektu. Na základě příslušných zjištění budou následně učiněny tyto kroky:

— První fáze projektu bude sestávat z řady cílených praktických seminářů a odborných setkání s vědeckými a technickými odborníky. Tyto praktické semináře budou zahájeny v druhé polovině roku 2010 a na začátku roku 2011, buď v rámci pravidelného harmonogramu akcí Přípravné komise pro CTBTO, nebo jako akce zvláště financované tímto projektem, a budou zahrnovat prezentace a přezkum technik a postupů s nejvyšším potenciálem zlepšit účinnost a účelnost ověřovacího systému.

— V druhé fázi projektu budou uzavřeny smlouvy s vědeckými výzkumnými institucemi, jejichž předmětem bude vývoj a testování nejslibnějších řešení nalezených v první fázi, přičemž cílem bude testování a konsolidace těchto slibných studií do podoby použitelného softwaru.Teto software bude předložen orgánům odpovědným za tvorbu politik k posouzení jejich začlenění do prozatímního operačního prostředí ověřovacího systému CTBTO.

21. Kromě činností v rámci první a druhé fáze bude širší vědecká obec zapojena do posuzování nově vznikajících vědeckých disciplín a technologií s významem pro ověřovací systém CTBT prostřednictvím technologické prognózy. Tato paralelní činnost bude rovněž vycházet ze shrnutí a analýzy výsledků ISS09 a bude probíhat prostřednictvím praktických seminářů a bibliometrické analýzy v průběhu let 2010 a 2011. Cílem této technologické prognózy je zajistit informace a analýzu, jež jsou nezbytné k zachování předního postavení v rámci ověřovacích vědeckých postupů v dohledné době.

Řízení

22. Všechny aspekty tohoto projektu bude řídit přípravný technický sekretariát, přičemž bude možná účast externích subjektů. O činnostech a možných přínosech budou pravidelně informovány orgány odpovědné za tvorbu politik. Mimo jiné obdrží dle potřeby souhrnné informace o probíhajících projektech i podrobné prezentace jednotlivých projektů.

23. Pokud jde o přispění k organizaci a vedení cílených praktických seminářů, budou možnými kandidáty osoby, které byly zapojeny do procesu ISS09 a které jsou odpovědné za koordinaci a integraci různých tematických oblastí souvisejících s ověřováním; tím dojde k využití dynamiky, jež byla v rámci ISS09 vytvořena. Tito čelní vědci budou spolupracovat s vedením přípravného technického sekretariátu na zajištění širší účasti vědecké obce a pomohou uvedená setkání a praktické semináře organizovat nebo jim budou spolupředsedat.

24. Myšlenky a případné projekty, jež budou během cílených praktických seminářů vytvořeny a doporučeny, přezkoumá přípravný technický sekretariát. Struktura řízení zajišťuje, že činnosti projektu budou zaměřeny na hlavní cíl spočívající ve zlepšení kapacit ověřovacího systému.

Virtuální středisko pro využití dat (vDEC)

25. Další rozvoj virtuálního střediska pro využití dat pokračuje, neboť se jedná o klíčový nástroj přípravného technického sekretariátu pro průběžné posilování vlastních kapacit. Prvotní podnět k vytvoření virtuálního střediska pro využití dat vzešel z oblasti strojového učení / získávání údajů (inovativní techniky zpracování) vyvinutého v rámci projektu ISS09 a byl do značné míry motivován pociťovanou potřebou výměnných a komunikačních platforem, jež by umožnily přístup k údajům a softwaru přípravného technického sekretariátu.

26. S přihlédnutím k těmto potřebám a za účelem poskytnutí přístupu k údajům a nástrojům pro zpracování bude vývojová platforma (na úrovni hardwaru i softwaru) virtuálního střediska pro využití dat:

— platformou pro výměnu vědeckých poznatků,

— poskytovat výzkumným pracovníkům zaměřujícím se na zlepšení zpracování rozsáhlý archiv parametrických a vlnových údajů, jakož i údajů týkajících se radionuklidů,

— poskytovat přístup k softwaru,

— poskytovat přístup k testovacím verzím zpracovávacích přenosových cest, aby bylo možno vkládat a testovat alternativní moduly,

— integrovat do údajů IMS doplňující údaje a zkoumat zlepšení, jež z tohoto kroku poplynou.

Monitorování a technologie inspekcí na místě

27. Monitorování a technologie inspekcí na místě představují základy ověřovacího systému CTBT. Projekt ISS09 poskytl externí vědecký přehled těchto technologií a předestřel rovněž řadu nejnovějších případů pokroku v těchto oblastech. Je důležité zachytit podstatu předkládaných informací a zároveň sledovat oblasti, kde by ověřovací kapacity mohly být konkrétním způsobem zlepšeny.

28. V současné době se shromažďují informace a poznatky z výzkumu vycházející z vědeckých materiálů a prezentací v rámci projektu ISS09; tyto informace a poznatky budou zpřístupněny registrovaným uživatelům a vědcům. Vznikne tak základ, díky němuž bude možno na cílených praktických seminářích a setkáních (první fáze) dále konsolidovat vstupní elementy ISS09 v konkrétních tematických oblastech, jakož i přezkoumat a vymezit další slibné myšlenky, jež by v zájmu ověřovacího systému CTBT bylo vhodné rozvíjet. Vybraným projektům zaměřeným na vývoj a testování nejslibnějších myšlenek bude poskytnuta finanční podpora (druhá fáze). V případě prokázaných zlepšení budou výsledky těchto projektů předloženy k projednání orgánům odpovědným za tvorbu politik. Přínosem tohoto projektu je zvýšení účinnosti a efektivity procesů ověřovacího systému CTBTO.

29. Mezi konkrétní témata, jimž by bylo možno se v rámci druhé fáze projektu věnovat, náleží:

— syntéza údajů,

— identifikace vlnové fáze,

— techniky inspekcí na místě a

— pokročilé zpracování údajů a kategorizace událostí pro účely radionuklidové analýzy.

Z hlediska kvantifikace výsledků nově vyvinutých procesů bude prioritní činností v uvedených konkrétních oblastech monitorování a hodnocení výkonnosti systému.

30. Syntéza vlnových údajů byla tématem nedávného odborného setkání zaměřeného na získávání údajů (inovativní techniky zpracování), přičemž prezentované myšlenky budou do konce roku 2010 finalizovány pro účely financování. Předpokládá se, že dva dílčí projekty zaměřené na syntézu údajů budou financovány prostřednictvím smluvních dodavatelů: například syntéza vlnových (seizmických, hydroakustických a infrazvukových) údajů a syntéza vlnových a radionuklidových produktů/údajů pro účely souhrnného přehledu událostí (Fused Event Bulletin).

31. Identifikace vlnové fáze byla ze strany přípravného technického sekretariátu určena jako oblast, v níž by mohlo být významným přínosem zapojení vědecké obce. Praktické semináře zaměřené na získávání údajů se touto otázkou již zabývaly a bude se tak dít i nadále – identifikace vlnové fáze bude jedním z témat praktického semináře o infrazvuku konajícího se na konci roku 2010. V roce 2011 bude vyvinuto úsilí o uzavření smlouvy na rozvoj slibných technik a na jejich testování v infrastruktuře zpracovávání v rámci virtuálního střediska pro využití dat.

32. Ze strany CTBT je povoleno při inspekcích na místě použít soubor různých technik, v souladu s ustanoveními a omezeními vztahujícími se ke shromažďování vzorků a měření, nakládání s nimi a k jejich analýzám. Celkem je povoleno devět skupin technik, přičemž účely inspekcí na místě byly mnohé z nich přizpůsobeny. Tři z těchto technik – vícespektrální zobrazování, aktivní seizmický průzkum a použití vrtů – jsou z hlediska konkrétních potřeb inspekcí na místě v počátcích, ačkoli v oblasti geofyzikálního průzkumu a v komerčním a výzkumném prostředí jsou náležitě rozvinuty. Je tudíž nezbytné projednat s odborníky možnosti přizpůsobení těchto technik zvláštním podmínkám a omezením, jež se budou s výkonem inspekcí na místě pojit: omezení z hlediska času i zdrojů, zvláštní logistické nároky, možná omezení uložená státem provádějícím inspekci atd.

33. Od druhé poloviny roku 2010 do první poloviny roku 2011 se budou konat tři setkání odborníků za účasti výzkumných společností, vědeckých institucí, výzkumných pracovníků a odborníků na jaderné zkoušky, přičemž témata budou následující:

— vícespektrální zobrazování (včetně infračervených vlnových délek) – je během počáteční fáze inspekce na místě povoleno. V kombinaci s leteckými radiometrickými studiemi by mohly být charakterizovány povrchové anomálie, jež by případně mohly souviset s pozorovatelnými projevy jaderné zkoušky,

— aktivní seizmický průzkum – mohl by být použit pro odhalování přítomnosti dutin či přinejmenším změn vlastností pevných hornin v okolí místa podzemní jaderné exploze,

— vrty – poskytly by vzorky z blízkého okolí dutiny, díky nimž by bylo možno jednoznačně určit, zda byla provedena jaderná zkouška.

34. Protože tyto technologie jsou v průmyslovém využití běžné, nebude se na uvedené praktické semináře (v rámci první fáze) v druhé fázi dále navazovat; doporučení poskytnutá na setkání odborníků budou uvedena ve zprávě o uplatňování dané technologie v rámci inspekcí na místě, která bude k projednání postoupena orgánům odpovědným za tvorbu politik.

35. S ohledem na důraz kladený na začlenění technologií detekci vzácných plynů do ověřovacího systému je zapotřebí zlepšit zpracování údajů a kategorizace událostí pro účely radionuklidové analýzy. V druhé polovině roku 2010 bude vědecká obec vyzvána k účasti na praktickém semináři věnovaném mezinárodnímu experimentu v oblasti monitorování vzácných plynů; na tomto semináři budou shromážděny a projednány poznatky vědecké obce k danému tématu. V roce 2011 bude pak vyvinuto úsilí o uzavření smlouvy na rozvoj slibných technik a na jejich testování v infrastruktuře zpracovávání v rámci virtuálního střediska pro využití dat.

36. V roce 2011 bude prostřednictvím zdrojů virtuálního střediska pro využití dat smluvně zajištěna činnost na hodnocení výkonnosti systému. Pro hodnocení výkonnosti systému je účast externích subjektů zásadní, aby byla zachována vědecká důvěryhodnost z celosvětového hlediska, a kromě toho dojde k posílení důvěry zúčastněných států, jež budou zvažovat validaci ověřovacího systému a zavedení jeho jednotlivých prvků. Očekává se, že opatření v oblasti výkonnosti vyvinutá díky uvedeným finančním zdrojům budou využita k vytvoření inovativních a lepších opatření na hodnocení výkonnosti systému, jež budou moci být předložena orgánům odpovědným za tvorbu politik jakožto návrhy na zlepšení.

Technologická prognóza

37. Při přípravě vznikajícího systému CTBT pro ověřování k operativnímu využití je rovněž třeba věnovat pozornost budoucí činnosti s cílem dlouhodobě zachovat vědeckou a technologickou důvěryhodnost jeho ověřovacích kapacit. Technologická prognóza, která zkoumá vědecký a technologický vývoj, jež by k těmto kapacitám přispíval v dlouhodobém horizontu, napomůže CTBTO zaujímat v této oblasti přední místo. Množství vědeckých a výzkumných příspěvků v rámci ISS09 poskytlo cenné vstupní údaje a základní východisko pro souhrnný přístup technologické prognózy. Na základě znalosti nově vznikajících technologií lze vytvořit plán pro začlenění těchto technologií do ověřovacího systému a vypracovat doporučení pro orgány odpovědné za tvorbu politik týkající se prováděcích plánů pro ty technologie, jež zlepšují proces monitorování.

38. V roce 2009 přípravný technický sekretariát investoval do konzultačních služeb technologické prognózy, zejména s cílem vypracovat a uplatnit bibliometrickou analýzu dvou tematických oblastí technologické prognózy. Na základě těchto zkušeností tento projekt předpokládá rozšíření dané osvědčené metody na čtyři další tematické oblasti významné pro technologický rozvoj CTBTO počínaje druhou polovinou roku 2010:

— informační technologie a komunikace,

— zdroje energie,

— snímače a zobrazování,

— automatizace a rozhraní mezi člověkem a počítačem.

39. Kromě analýz se v roce 2011 uskuteční série čtyř cílených praktických seminářů, jichž se účastní zástupci vědecké obce a technologických subjektů a jejichž cílem bude daná témata dále prozkoumat a rozpracovat, a zajistit tak povědomí o nejnovějším technologickém vývoji a současné úrovni systémů CTBT.

40. Byly by poskytnuty finanční prostředky na licenci na softwarové nástroje technologické prognózy na dobu 18 měsíců a na uzavření smluv o odborných službách za účelem posílení a zlepšení dostupnosti a účinnosti stávajícího komunikačního systému technologické prognózy (TFCS) s cílem učinit jej účinnějším nástrojem a skutečným fórem pro spolupráci s vědeckou obcí.

41. Další pokrok v oblasti nových zdrojů energie, geofyzikálních snímačů, automatizace a zobrazování bude pro Přípravnou komisi CTBTO prospěšný z hlediska případného snížení provozních nákladů stanic, přičemž se mimo jiné zvýší spolehlivost stanic a automatické zpracování a posílí účinnost a efektivita analýz.

Závěr

42. Výsledkem širokého zapojení odborné a vědecké obce prostřednictvím ISS09 byla řada návrhů na zlepšení ověřovacích kapacit CTBT za využití nejmodernějších technologií a postupů. Přípravný technický sekretariát pracuje na využití nejslibnějších myšlenek a návrhů při konkrétních zlepšeních svých postupů a na prozkoumání ověřovacího potenciálu nových metod.

43. V rámci navrhovaných činností tohoto projektu se vědecká a odborná obec zapojí do zkoumání konkrétních technických otázek a do vývoje inovativních procesů, které zlepšují účinnost stávající CTBTO a její hodnocení, zaprvé prostřednictvím souboru cílených praktických seminářů věnovaných novým myšlenkám a zadruhé vývojem a testováním slibných metod tak, aby z nich mohly vzniknout pracovní postupy. Tyto činnosti budou předloženy orgánům odpovědným za tvorbu politik k posouzení možnosti jejich začlenění do prozatímního operačního prostředí CTBTO.

44. Širší vědecká obec se navíc zapojí do posuzování nově vznikajících vědeckých disciplín a technologií s významem pro ověřování CTBT. Tato činnost bude rovněž vycházet ze shrnutí a analýzy výsledků ISS09 a bude probíhat prostřednictvím praktických seminářů a bibliometrické analýzy v průběhu let 2010 a 2011. Cílem technologické prognózy je zajistit informace a analýzu, jež jsou nezbytné k zachování předního místa ověřovacích vědeckých postupů v dohledné době.

45. Počáteční financování pokryje náklady související s rozvojem a podporou nejlepších myšlenek ISS09 a technologické prognózy. V průběhu projektu přípravný technický sekretariát stanoví a zdokonalí postupy a nástroje pro zapojení vědecké obce a prokáže význam tohoto partnerství jakožto mechanismu pro vývoj, testování a provádění zlepšení ověřovacího systému. Plánuje se (mimo stávající požadavky na financování) rozšířit vazby na celosvětovou vědeckou obec, a zlepšit tak podmínky společného úsilí a zvýšit počet případných přispěvatelů s cílem maximálně využít špičkového výzkumu ve prospěch ověřovacího systému.

*Projekt III: Technická pomoc signatářským států v Africe, Latinské Americe a v Karibské oblasti, která jim umožní plnou účast na provádění ověřovacího systému CTBT a přispívat k němu*

Souvislosti

46. Jednou z jedinečných vlastností ověřovacího systému CTBT oproti ostatním systémům kontroly zbraní je poskytování informací týkajících se splnění příslušných požadavků přímo signatářským státům v reálném čase. Kromě primárního ověřovacího účelu systému CTBT pro monitorování má využití technologií a údajů IMS rovněž velký význam pro civilní a vládní agentury při jejich analýzách (například) zemětřesení, sopečných erupcí, podvodních výbuchů, změny klimatu a tsunami.

47. Zatímco zájem na zřízení národních datových center (NDC) mezi rozvojovými zeměmi za poslední roky značně vzrostl (nárůst účastníků mezinárodního datového centra o přibližně 20 %), řada rozvojových zemí zatím nemá k systému CTBTO plný přístup.

Přípravný technický sekretariát proto vyvíjí další úsilí o zvýšení počtu zřízených národních datových center, počtu zabezpečených signatářských uživatelských účtů a počtu oprávněných uživatelů. Úsilí je zaměřeno zejména na sedmdesát (70) zbývajících signatářských států, které stále nemají přístup k údajům IMS a produktům mezinárodního datového centra (29 v Africe, 8 v Latinské Americe, 10 na Blízkém východě a v jižní Asii, 12 v jihovýchodní Asii, v Tichomoří a na Dálném východě, 3 ve východní Evropě a 8 v Severní Americe a západní Evropě). Dané úsilí směřuje především k těm, kteří potřebují technickou podporu přípravného technického sekretariátu, aby mohli tyto údaje a produkty více využívat.

48. Prostřednictvím společné akce 2008/588/SZBP byl zahájen projekt technické pomoci, jehož cílem je usnadnit lepší zapojení afrických států do ověřovacího systému CTBT a využívání přínosů tohoto systému v civilní a vědecké oblasti. Pro uvedený projekt bylo za příjemce vybráno celkem 19 afrických států. Je však zapotřebí dalších prostředků, aby bylo možné řešit problémy zjištěné v Africe i v dalších regionech.

49. Navrhovaný nový projekt technické pomoci navazuje na projekt podle společné akce 2008/588/SZBP. Rozšíří technickou podporu na africké státy, které nemohly být zařazeny do prvního projektu, jakož i na vybrané země Latinské Ameriky a Karibské oblasti (oblast Latinské Ameriky a Karibiku). Kritéria pro výběr týkající se navrhovaných přijímajících zemí jsou tato:

— signatářské státy bez zabezpečených uživatelských účtů (37 v obou regionech) a

— signatářské státy, které mají zabezpečený uživatelský účet, ale potřebují posílit technickou infrastrukturu s cílem zvýšit využívání údajů IMS a produktů mezinárodního datového centra, aby se mohly účinně účastnit ověřovacího systému, jakož i využívat údaje a produkty v civilní a vědecké oblasti.

50. Za účelem podpory činností národních datových center musí přijímající země zajistit prostředky nezbytné k fungování daného nástroje. Závazek přijímající země je považován za podmínku úspěchu projektu.

51. Stejně jako projekt v rámci společné akce Rady 2008/588/SZBP bude tento projekt zahrnovat zajištění skupinové odborné přípravy v daném regionu v oblasti zpracování údajů IMS a analýzy produktů mezinárodního datového centra, jakož i v případě potřeby zajištění základního vybavení. Pokud to bude proveditelné, budou cílené aktivity v oblasti odborné přípravy a jiné pomoci navrženy pro ty přijímající státy, v nichž budou zjištěny a zhodnoceny konkrétní potřeby týkající se zavedení národních datových center a zabezpečených signatářských uživatelských účtů i potřeby související s přínosy systému v civilní a vědecké oblasti. Všechny činnosti v přijímajících státech budou uskutečňovány v úzké koordinaci s přípravným technickým sekretariátem a za jeho podpory, s cílem zajistit účinnost a udržitelnost vykonávání odborné přípravy a technické pomoci v rámci tohoto projektu, jakož i zajistit příslušnou harmonizaci s činnostmi uskutečněnými podle společné akce 2006/243/SZBP.

52. Na základě kritérií pro výběr uvedených v bodu 47, předpokládá prozatímní technický sekretariát činnost v co možná nejvyšším počtu následně uvedených států, s výhradou předchozího posouzení proveditelnosti tímto sekretariátem v závislosti na místních podmínkách, které v té době budou panovat:

— v Africe státy uvedené ve společné akci 2008/588/SZBP, avšak nevybrané pro projekt zahájený podle uvedené společné akce: Angola, Komory, Svazijsko, Rwanda, Benin, Rovníková Guinea, Guinea, Guinea-Bissau a Togo, jakož i tyto státy: Botswana, Burkina Faso, Džibutsko, Kamerun, Kapverdy, Konžská republika, Libérie, Madagaskar, Mali, Namibie, Niger, Nigérie, Pobřeží slonoviny, Senegal a Středoafrická republika,

— v Latinské Americe a Karibiku: Antigua a Barbuda, Barbados, Bahamy, Belize, Bolivie, Dominikánská republika, Ekvádor, Grenada, Guatemala, Guyana, Haiti, Honduras, Jamajka, Kostarika, Panama, Paraguay, Salvador, Surinam a Uruguay.

Přínosy

53. Cílem projektu je zajistit řadu významných přínosů pro CTBTO a přijímající státy, zejména umožnit národním datovým centrům v přijímajících státech, aby měly kvalifikovanější technické kapacity pro:

— podporu a údržbu svých stanic IMS,

— analýzu a správu údajů a datových produktů. To bude navíc k ověřování v rámci CTBT přínosné pro posouzení rizika a omezení výskytu přírodních katastrof prostřednictvím systémů varování v případě katastrof, připravenosti a zmírňování následků.

54. Tímto způsobem se uvedeným státům rovněž umožní zřídit národní datová centra, aby mohly přijímat a analyzovat prvotní údaje poskytované mezinárodním datovým centrem v reálném čase. Státy zřizující národní datová centra obdrží od přípravního technického sekretariátu technickou a personální podporu a tato podpora pomůže přijímajícím státům vyvinout a udržovat technické kapacity, které jsou k plné účasti v ověřovacím systému CTBT nezbytné Kromě toho bude výsledkem větší porozumění přijímajících států tomu, jak může zřízení národního datového centra pomoci obohatit jejich vlastní vědeckou základnu a jak mohou být údaje IMS využity k analýze událostí v regionu.

Popis

55. Prozatímní technický sekretariát určí a poskytne dva technické odborníky jako poradce, kteří budou mít po dobu trvání tohoto projektu sídlo přímo v daných dvou regionech nebo ve Vídni a budou koordinovat veškerou poradenskou činnost za souhlasu vedení prozatímního technického sekretariátu.

První fáze: Technické hodnotící návštěvy

56. Proběhne návštěva potenciálních přijímajících států, jak bylo popsáno výše, za účelem posouzení informovanosti o používání údajů IMS a produktů mezinárodního datového centra. Odborníci budou spolupracovat s vnitrostátními orgány (určenými nebo zřízenými dotřenými státy podle článku III CTBT) s cílem porozumět aktuálním potřebám a představám a s cílem zvýšit informovanost o údajích IMS a produktech mezinárodního datového centra, včetně jejich možného civilního a vědeckého využití. Kromě toho naváží kontakt s ostatními příslušnými ústavy v každé zemi, pro které by využití údajů IMS a produktů mezinárodního datového centra mohlo být přínosem. Případně se usnadní vytvoření sítě kontaktů mezi vnitrostátním orgánem a příslušnými ústavy. V případě, že je v dané zemi národní datové centrum již zřízeno, bude posouzeno postavení každého národního datového centra z hlediska personálu a infrastruktury (včetně počítačové a internetové infrastruktury), aby bylo možné určit prioritní činnosti.

Druhá fáze: Odborná příprava

57. Budou uspořádány regionální schůzky, na nichž se setkají účastníci z ústavů určených v této fázi. Tato odborná příprava poskytne technické pokyny k údajům IMS a produktům mezinárodního datového centra. V průběhu této odborné přípravy budou účastníci pracovat se softwarem přípravného technického sekretariátu vyvinutým pro národní datová centra, který lze použít k získání a analýze údajů IMS a produktů mezinárodního datového centra. Odborná příprava bude rovněž příležitostí k posílení spolupráce mezi technickým personálem ústavů v daném regionu.

58. Následně bude poskytnuta rozšířená technická pomoc vybraným národním datovým centrům s cílem napomoci uplatnění zkušeností získaných v rámci regionální přípravy v konkrétních národních datových centrech. Tato odborná příprava bude uzpůsobena na základě potřeb konkrétního národního datového centra, dovedností pracovníků národního datového centra a zohlední úřední jazyky přijímajících zemí. Účastníci provedou instalaci a konfiguraci softwaru národního datového centra za pomoci technického odborníka a zavedou systém pro rutinní získávání údajů, jejich zpracování, analýzu a oznamování podle potřeb vnitrostátního orgánu. Kromě toho bude některým zemím na základě odhadu jejich potřeb poskytnuto základní vybavení národního datového centra včetně počítačového technického vybavení a periferního zařízení. Bude-li poskytnuto vybavení, bude rovněž technickým odborníkem zajištěna odborná příprava týkající se instalace, údržby a provozu daného vybavení.

Třetí fáze: Navazující činnosti

59. V zájmu upevnění nabytých dovedností nebo odstranění zbývajících nedostatků po první fázi se uskuteční další návštěva přijímajících zemí s cílem posoudit, jak účastníci využívají toho, co se naučili během odborné přípravy v rámci první fáze.

60. Cílem těchto kratších navazujících návštěv je zajistit, aby místní technický personál uměl běžně používat údaje IMS a produkty mezinárodního datového centra. Tato snaha bude uzpůsobena na základě místních potřeb a dovedností, přičemž bude zohledněna udržitelnost, aby tak tato činnost pokračovala i po ukončení projektu. Základ dalších navazujících činností v daných zemích bude tvořit závěrečná souhrnná zpráva pro každou přijímající zemi.

Trvání projektu

61. Předpokládá se, že v závislosti na odhadu potřeb přijímajícího státu zůstanou techničtí odborníci v každé přijímající zemi 3 až 6 týdnů. Předpokládaná celková doba přítomnosti v přijímajících zemích je 12 až 15 měsíců. Celková odhadovaná délka provádění projektu je 18 měsíců.

*Projekt IV: Posílení kapacit CTBT pro inspekce na místě: prostřednictvím dalšího rozvoje systému inspekcí na místě schopného odhalit vzácné plyny – systém pro detekci pole radioaktivního xenonu*

Souvislosti

62. Význam detekce vzácných plynů je v posledních letech zjevný, a to zejména v souvislosti se dvěma jadernými zkouškami oznámenými Korejskou lidově demokratickou republikou (KLDR) v roce 2006 a 2009. Budování této kapacity zejména pro účely konkrétních inspekcí na místě je klíčovým prvkem zajištění budoucího ověřování souladu s CTBT. Nedávná cvičení, pokud jde o inspekce na místě, jako integrované cvičení v terénu v Kazachstánu v roce 2008 (IFE08), počáteční přibližný test zařízení na detekci radioxenonu v roce 2006, jakož i experiment v oblasti monitorování vzácných plynů (NG09) na Slovensku na podzim roku 2009 poskytly cenné operační zkušenosti, pokud jde o požadavky na systém inspekcí na místě pro detekci pole radioaktivního xenonu. Z analýzy na základě těchto cvičení jasně vyplynulo, že stávající systémy detekce vzácných plynů nebudou fungovat v typických terénních a operativních podmínkách, k nimž dochází během skutečné inspekce na místě [1]. Existují pro to tři hlavní technické důvody:

— Pokud jde o počet vzorků, strategie odběru vzorků půdních plynů ukázaly, že při práci v terénu je třeba zpracovat 10 až 30 vzorků denně. Pokud během inspekce na místě provádí odběr vzorků volného a půdního plynu až čtyři skupiny pracovníků, nestačí jediná analytická jednotka s pouhými dvěma snímači toto množství zpracovávat. To bude slabinou celé metodiky detekce vzácných plynů.

— Procedurální zkušenost IFE08 ukázala, že operativní potřeby pro konkrétní inspekce na místě jsou založeny na striktním a uzavřeném postupu.

— Vzhledem k přísným logistickým koncepcím a předpokládaným operacím ve vzdálených lokalitách za nepříznivých podnebných podmínek a s omezenými dodávkami energie je nutné snížení objemové hmotnosti a objemu systému inspekcí na místě pro detekci vzácných plynů. Zvláštní pozornost je třeba věnovat vysoce odolné úpravě zařízení pro funkční kapacitu v terénu.

Cíl

63. Cílem tohoto projektu je zrekonstruovat a vyrobit prototyp modulového systému pro detekci vzácných plynů (OSI XeFDS), který splňuje příslušné požadavky inspekcí na místě, zejména pokud jde o množství zpracovaných vzorků vzácných plynů a přepravitelnost. Cílem je zajistit dodání systému včas pro přípravu příštího integrovaného cvičení v terénu v roce 2013 (IFE13).

Oblast působnosti

64. S cílem naplnit výše uvedené potřeby inspekcí na místě týkající se systému detekce vzácných plynů budou potenciální dodavatelé vyzváni, aby předložili návrhy splňující tyto technické požadavky:

— Modulový systém: vyvinout modulové zařízení pro detekci radioaktivního xenonu určené pro inspekce na místě, které bude sestávat z jedné hlavní zpracovatelské jednotky, jež bude současně a za stejných podmínek řídit několik analytických komor. Cílem tohoto navrhovaného projektu je pouze zajistit a dodat přípravnému technickému sekretariátu jednu základní jednotku a dvě přípojné jednotky vybavené dvěma analyzačními komorami (celkem 4). Základní pár modulových analytických jednotek však poskytne technickou možnost pozdějšího zdokonalení prostřednictvím přídavných párů doplňujících snímačů, například připojením až 16 párů analyzačních komor na jedinou základní jednotku.

[1] Systémy detekce vzácných plynů pořízeny podle společné akce 2008/588/SZBP jsou přenosná zařízení splňující podmínky pro použití jako „mobilní stanice“ pro celkové nepřetržité měření radioxenonového pozadí, nejsou však určeny pro terénní práce v rámci inspekce na místě. Tyto systémy se budou nacházet v držení přípravného technického sekretariátu a budou sloužit jako i) výcvikové jednotky pro inspekce na místě a ii) jako mobilní záložní systémy pro IMS.

— Geometrická rekonstrukce: tento návrh se nevztahuje pouze na technické a funkční přestavění, ale rovněž na geometrickou rekonstrukci s cílem splnit konkrétní operativní podmínky, které se vyskytují při inspekci na místě. Konstrukčním úkolem a přínosem tohoto projektu je snížení počtu stávajících systémů bez ztráty původních detekčních kapacit v řádu 1 $mBq/m^3$. Veškeré detektory vzácných plynů by tedy ve své modulové podobě měly být schopny bez problémů pracovat v různých podnebných podmínkách okolí za plného využití kapalného dusíku nebo využijí elektrickou energii k termoelektrickému chlazení (v případě potřeby).

— Schéma elektrického zapojení OSI XeFDS by mělo být energeticky co nejúčinnější, aby se minimalizovala spotřeba elektřiny během použití v terénu.

— Za účelem zpřísnění kontroly bude systém muset mít schopnost monitorovat veškeré provozní kroky v reálném čase, a to prostřednictvím zapisovače dat pro zaznamenávání parametrů zařízení, čísla vzorku, provozních kroků apod. Dosáhne se toho náležitou úpravou operačního softwaru.

65. Po dodání prototypního modulového systému je plánována fáze validace, testování a zaškolení s cílem zprovoznit systém do integrovaného cvičení v terénu týkajícího se inspekcí na místě, které se bude konat v roce 2013 (IFE13).

66. Kromě výše uvedených obecných technických požadavků budou později podrobněji vypracovány specifikace a konkrétní technické požadavky na systém na základě podrobných výsledků NG09 a předpokládaných technických jednání, která se mají konat během zasedání odborníků věnovaného vzácným plynům plánovaného na druhé čtvrtletí roku 2010. Hlavní výsledky a závěry odborných jednání v rámci NG09 byly nicméně použity při přípravě tohoto návrhu a neočekává se jejich změna v příslušné zprávě, ani co se týče projektových požadavků.

Přínosy

67. Posílení kapacity v oblasti detekce vzácných plynů je klíčovým požadavkem provozní připravenosti inspekcí na místě, a tudíž účinnosti a důvěryhodnosti ověřovacího systému CTBT. Očekávaným výsledkem tohoto projektu by mělo být zajištění jedné plně provozní a snadno přepravitelné základní jednotky se dvěma páry modulových přípojných snímačů před plánovaným integrovaným cvičením v terénu v roce 2013 (IFE13). Bude tak umožněn významný funkční pokrok, pokud jde o kapacitu v oblasti detekce vzácných plynů během inspekce na místě, bez ztráty detekční kapacity v řádu 1 $mBq/m^3$.

68. Plánovaný modulový systém bude rovněž umožňovat snadné zdokonalení stávajícího hardwaru před zahájením konkrétní inspekce na místě, a to pouze začleněním doplňujících modulů snímačů v podobě masivních výměnných elementů v rámci jednoho základního systému. Navíc se výrazně usnadní údržba a montáž náhradních dílů v terénních podmínkách během inspekce na místě.

Trvání projektu

69. Na základě podobných projektů technické přestavby se očekává, že bude třeba, aby dvojčlenný tým konstruktérů pracoval nepřetržitě dva roky; maximální délka trvání celého projektu je stanovena na dva roky.

70. Očekává se, že projekt bude zahájen ve třetím čtvrtletí roku 2010 a bude trvat do roku 2012. Jednotlivé fáze a lhůty jsou tyto:

— první fáze: vytvoření koncepce a vypracování podrobného projektu, 3. čtvrtletí 2010 – 4. čtvrtletí 2010,

— druhá fáze: konstrukce jednoho prototypu OSI XeFDS, 1. čtvrtletí 2011 – 2. čtvrtletí 2011,

— třetí fáze: zkušební provoz prototypu a doladění koncepce, 3. čtvrtletí 2011,

— čtvrtá fáze: uvedení upraveného prototypu do zkušebního provozu, 4. čtvrtletí 2011,

— pátá fáze: výroba jednoho konečného OSI XeFDS, 1. čtvrtletí 2012 – 3. čtvrtletí 2012 (*jedna základní jednotka a dva páry snímačů*),

— šestá fáze: dodání a počáteční školení seznámení se se zařízením, 4. čtvrtletí 2012.

71. Výše uvedené lhůty umožňují vnitřní flexibilitu. Nezbytným předpokladem provozu systému během plánovaného integrovaného cvičení v terénu v roce 2013 (IFE13) je však zaškolení zastupujících inspektorů pro práci se systémem detekce vzácných plynů určeným pro inspekce na místě. Datum dodání vyzkoušeného OSI XeFDS, který bude sestávat z jedné základní jednotky a dvou modulových párů analyzačních komor, je proto stanoveno na 31. prosince 2012. Vzhledem ke značnému časovému omezení se bude usilovat o to, aby zahájení a provedení fáze předložení žádosti (nultá fáze) u tohoto projektu proběhlo současně s provedením fáze vytvoření koncepce a vypracování počátečního podrobného projektu (první fáze).

## III. DOBA TRVÁNÍ

Celková odhadovaná délka provádění projektů je 18 měsíců.

## IV. PŘÍJEMCI

Příjemci projektů v rámci tohoto rozhodnutí jsou všechny signatářské státy CTBT, jakož i Přípravná komise pro CTBTO.

Konečný výběr přijímajících států projektu týkajícího se „technické pomoci“ se provede po konzultaci mezi provádějícím subjektem a vysokým představitelem v rámci příslušné pracovní skupiny Rady. Konečné rozhodnutí bude vycházet z návrhů provádějícího subjektu podle čl. 2 odst. 2 tohoto rozhodnutí.

## V. PROVÁDĚJÍCÍ SUBJEKT

Technickým prováděním projektů bude pověřena Přípravná komise pro CTBTO. Projekty budou provádět přímo pracovníci Přípravné komise pro CTBTO, odborníci ze signatářských států CTBT a smluvní dodavatelé. V případě smluvních dodavatelů zadává Přípravná komise pro CTBTO zakázky na veškeré zboží, práce nebo služby v rámci tohoto rozhodnutí v souladu s finanční dohodou, kterou uzavře Komise s Přípravnou komisí pro CTBTO.

Provádějící subjekt vypracuje:

— zprávu v polovině období po prvních šesti měsících provádění projektů,

— závěrečnou zprávu nejpozději měsíc po ukončení provádění projektů.

Zprávy budou zaslány vysokému představiteli.

## VI. ZÚČASTNĚNÉ TŘETÍ STRANY

Projekty budou financovány výhradně podle tohoto rozhodnutí. Odborníky z Přípravné komise pro CTBTO a ze signatářských států CTBT lze považovat za zúčastněné třetí strany. Svou práci budou vykonávat podle standardních pravidel činnosti odborníků Přípravné komise pro CTBTO.